

20 jaar Phaedra

Feestrede door Frits Celis

Toen ik een tijdje geleden aan Luc Famaey vroeg om vandaag een woordje tot u te mogen richten, heeft hij schoorvoetend toegestemd, want hij wil nooit in het zonnetje geplaatst worden.

Het getuigenis van Claude Debussy indachtig - "avoir quelque chose à dire, rend souvent timide" - verkiest Luc een onopvallend plekje in de schaduw. Ik heb hem dus beloofd enkel zijn zonden op te sommen. Maar vermits ik zijn privaat leven als even schaduwrijk ervaar, heb ik mijn gelofte verbroken en er mij noodgedwongen toe beperkt om tenminste zijn moeilijk te overschatten artistieke verdiensten het volle zonlicht te gunnen. Ik vraag hem dus nederig om verontschuldiging voor die woordbreuk.

Luc Famaey is bewust conservatief ingesteld, althans wat ons Belgisch muziekpatrimonium betreft. Het woord "conservatief" gebruik ik hier echter allerminst in negatief-denigrerende zin, maar in zijn oorspronkelijke betekenis, naar het Latijnse woord "conservare": dus bewaren, en, meer bepaald wat Luc Famaey betreft: verzorgen, en datzelfde patrimonium met grenzenloze toewijding blijven koesteren.

Hetgeen hij, 20 jaar lang, dag-in-dag-uit, via zijn cd-merk Phaedra heeft verwezenlijkt, betekent niets minder dan diezelfde ongemeen rijke schat aan Belgische muziek te behoeden en vrijwaren voor een totale miskennis en vergetelheid. Het ligt voor de hand dat, naast het programmeren van waardevolle Waalse muziek, zijn voornaamste bekommernis naar Vlaamse componisten uitgaat, evenzeer naar diegenen die wij beschouwen als erfenis uit het verleden, als naar het oeuvre van min of meer hedendaagse toondichters, ongeacht de generatie waartoe ieder van hen behoort. Aan zovelen, en in hoge mate ook aan mezelf, heeft Luc Famaey als nagenoeg enige een blijvend artistiek onderdak en een veilige thuishaven geboden in zijn cd-reeks *In Flanders' Fields*.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd aan het front rond de stad Ieper een sedertdien wereldberoemd gedicht geschreven met dezelfde titel. Inhoudelijk ging het toen uiteraard om louter negatieve gebeurtenissen, doordrenkt van een diepe nostalgie om het voor altijd brutaal vernietigde. Misschien heeft Luc Famaey zich ten dele laten inspireren door dat laatste aspect toen hij 20 jaar geleden zich met verbeten wil en doorzettingskracht ging inzetten om te verhoeden dat ook de artistieke *Flanders' Fields* eenzelfde lot zouden ondergaan.

Hetgeen hij gedurende die lange tijdspanne tot stand gebracht heeft, is het werk van een éénmansbedrijfje, ondergebracht in zijn bijzonder kwetsbaar Phaedra-bootje dat onafgebroken tegen stroom-in en met voortdurende tegenwind koppig wilde verderzeilen, zonder te kapseizen. Inderdaad kreeg zijn idealisme steeds opnieuw af te rekenen met de ontmoedigende tegenkantingen en kwetsende onverschilligheid, zowel vanwege de media als van allerlei zogenaamd Vlaamse culturele instanties, wier veelal rijkelijke subsidies in de eerste plaats bedoeld zijn om volop kansen te bieden aan talentvolle Vlaamse musici, maar die in hoge mate aan die opdracht tekortschieten. Zelfs het hier gevestigde Conservatorium negeert thans zijn stichter Peter Benoit door niet langer meer Vlaams te willen genoemd worden.

En tóch is het scheepje Phaedra niet gezonken. Want in schril contrast met dergelijke beschamende situaties worden diezelfde cd's in steeds groter aantallen gretig in het buitenland aangeschaft, tot in ver afgelegen gebieden met een niet-Europese culturele achtergrond.

En ten slotte bewijst Luc Famaey ook vandaag eens te meer zijn bewonderenswaardig, nobel altruïsme door bij de programmatie van dit heuglijk concert zelfs aan mijn jeugdwerkje andermaal een kans te gunnen.

Beste gedreven muzikanten van dit uitstekend jongerenorkest, straks zult u de unieke kans krijgen om, onder leiding van uw bezielende dirigent, een bijzonder origineel werk te vertolken van het meest authentieke genie uit de Russische muziek van de 19de eeuw, namelijk Modest Moessorgski, in de meesterlijke orkestratie van de grote Franse komponist Maurice Ravel. Niettemin durf ik hopen dat u eveneens de waarde zult beseffen van hetgeen ook onze Vlaamse Lodewijk Mortelmans en August De Boeck, samen met vele anderen, u te bieden hebben. En voor Luc Famaey zou het een deugddoende geruststelling en beloning betekenen als u zijn boodschap later zoudt uitdragen, hetzij als beroepsmusicus, hetzij als lief-hebber: dit wil zeggen als iemand die van diezelfde eigen muziek met trots blijft houden.

Mijn allerbeste Luc, van ganser harte wens ik u een zo gaaf mogelijke gezondheid toe: ten bate van uzelf, ten bate van uw even ónbaatzuchtige vrouw Leen, ten bate van uw kinderen, uw kleinkinderen en wat er nog moge op volgen, en... ten bate van ons aller "Phaedra"!
